

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/178/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112234965
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112234965.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Advocate, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinného: C. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., Na I. XXX/XX, o vymoženie sumy 206 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 6. augusta 2014 č. k. 9Er/1246/2012-38 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého so sídlom Exekútorského úradu: Záhradnícka 60, Bratislava o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 23. 08. 2012. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2, 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok), § 45 ods. 1, 2, § 35 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len Zákon o rozhodcovskom konaní), § 25 ods. 1, 2 zákona 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 4, 5, § 54 ods. 1 prvá veta zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení a po posúdení zistil, že sa v tomto prípade jedná o spotrebiteľský právny vzťah, na ktorý sa musí použiť spotrebiteľské právo. Okrem toho zistil, že vo všeobecných podmienkach, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, v bode 15 je obsiahnutá neprijateľná podmienka - rozhodcovská doložka v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že cieľom rozhodcovskej zmluvy bolo dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splýva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. Veriteľ môže na základe takejto rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by inak bol príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stratil právo brániť sa voči nárokom dodávateľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Takto formulovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka v štandardne formulovanej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná, a ktorá vyžadovala od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bola neprijateľnou podmienkou v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r)

Občianskeho zákonníka a ako taká bola v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná a teda bránila tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka bola teda neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a nútila spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa priesčila dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporoval dobrým mravom a ako taká bola v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Na základe vyššie uvedených skutočností mal za to, že boli splnené podmienky na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 1 písm. c) ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením vecí, spočívajúcim v prekročení rámca preskúmvavej činnosti zverenej zákonom č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov a v jeho nadväznosti na zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav vecí nesprávne aplikoval právny predpis. Zdôraznil, že formálne preskúmvavanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu tak, ako ich vyžaduje ustanovenie § 34 Zákona o rozhodcovskom konaní a preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V tejto súvislosti poukázal na nález ÚS SR 5/2000. Namietal, že postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Okrem toho vytkol aj neúplné zistenie skutkového stavu vecí súdom prvého stupňa. K uvedenému poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov formou samostatného právneho úkonu a to na samotnej listine. Uznanie pritom, že v niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval, a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka poukázal na odôvodnenie zákonodarcu, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V danej veci zastal názor, že konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení.

Sudkyňa súdu prvého stupňa sa podľa § 374 ods. 4 OSP vyjadrila tak, že odvolaniu oprávneného nemieni vyhovieť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil. Z obsahu spisu vyplýva, že oprávnený svojím návrhom spísaným do zápisnice pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, Exekútorový úrad Bratislava, Záhradnícka 60, dňa 20. 08. 2012 požiadal súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o vykonanie exekúcie voči povinnému na vymoženie sumy 206 eur s príslušenstvom. Za exekučný titul označil Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s. spisová značka SR 06906/11 zo dňa 28. 07. 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15. 08. 2011 a vykonateľnosť dňa 18. 08. 2011. Vyššie označený súdny exekútor doručil dňa 11. 10. 2012 súdu prvého stupňa žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej súd prvého stupňa rozhodol najskôr uznesením zo dňa 22. októbra 2012 č. k. 9Er/1246/2012-11 tak, že ju zamietol. Uznesenie súdu prvého stupňa včas podaným odvolaním napadol oprávnený, v dôsledku čoho odvolací súd uznesením zo dňa 18. júla 2013 č. k. 9CoE/77/2013-29 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne súd prvého stupňa vo veci opätovne rozhodol napadnutým uznesením tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP (v znení účinnom od 15. 10. 2008) sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvého stupňa ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvého stupňa, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

Vychádzajúc z obsahu spisu, zmluvu o úvere zo dňa 19. 03. 2010 súd prvého stupňa správne posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú a správne na ňu aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj Zákona o spotrebiteľských úveroch.

Rovnako ako súd prvého stupňa, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Okrem toho rozhodcovská doložka je vsunutá medzi ostatné podmienky, drobným ťažko čitateľným písmom. Navyše odvolací súd zastáva názor, že rozhodcovská doložka obsiahnutá vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru nebola platná ani z dôvodu, že nebola zachovaná jej písomná forma, pretože rozhodcovská doložka nebola obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Z uvedených dôvodov odvolací súd námietky oprávneného uvedené v odvolaní, považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že povinnému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v tomto štádiu konania mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.